

Genomlysning av vård och omsorg

Förslag till beslut

1. Det uppdras till egenregin inom vård och omsorg att skapa en effektivare uppdrags- och bemanningsplanering och att anta en strategi för att begränsa användning av bemanningsföretag.
2. Det uppdras till sektorschef att göra en översyn av villkoren för LOV-systemet för hemtjänst och återkomma med förslag till justeringar.
3. Det uppdras till sektorschef att återkomma med förslag till antal demensplaner inom särskilt boende och var dessa ska vara lokaliserade.
4. Det uppdras till sektorschef att redovisa vidtagna åtgärder till nämnden vid sammanträdet i april.

Beslutsnivå

Vård- och omsorgsnämnden

Sammanfattning

Genomlysningen av omsorgs- och välfärdssektorn utfördes under december 2015 och januari 2016. Konsulterna har identifierat problemområden som kräver skyndsamma åtgärder för att förbättra effektiviteten inom sektorn. Kommunstyrelsen beslutade 2015-03-09 § X att uppmana vård- och omsorgsnämnden att genomföra ett antal åtgärder. I tjänsteskrivelsen lämnas ett antal förslag till åtgärder.

Bakgrund

I november 2015 gav kommunstyrelsen kommundirektören i uppdrag att genomföra en genomlysning av vård- och omsorgsnämndens verksamheter i Värmdö kommun. Genomlysningen genomfördes i december 2015 och januari 2016 av Åke Svenson konsult AB.

Kommunstyrelsen beslutade 2015-03-09 § X följande:

”Kommunstyrelsen har tagit del av rapporten ”Genomlysning av vård och omsorg i Värmdö kommun” och uppmanar vård- och omsorgsnämnden att genomföra följande åtgärder:

1. Samla den egna regin inom hemtjänsten i en resultatenhet.
2. Uppdra till egenregin inom vård och omsorg att skapa en effektivare uppdrags-

- och bemanningsplanering och att anta en strategi för att begränsa användning av bemanningsföretag.
3. I samband med översyn av avtal och överenskommelser för utförande av insatser inom vård och omsorg se över antalet demensplatser inom särskilt boende och övriga villkor för god kvalitet och effektivitet.
 4. Redovisa till kommunstyrelsen vilka åtgärder som vidtagits med anledningen av rapporten senast i maj 2016.”

Ärendebeskrivning

Genomlysningen har fokus på de verksamheter som visar underskott, dvs. egenregiverksamheten inom äldreomsorgen och inom funktionshinderområdet. Den belyser även översiktligt vad de ekonomiska resultaten har för betydelse för verksamhet och kvalitet. Studien är mer fördjupad ifråga om äldreomsorgen.

För äldreomsorgens del beror överskridandet av budgeten huvudsakligen på ökande kostnader för personal som inte kunnat inrymmas i de intäkter verksamheterna får för de utförda insatserna enligt beslutade ersättningsnivåer. Inom funktionshinderområdet handlar det om ett antal externt köpta mycket kostnadskrävande boendeplaceringar samt om tidigare fattade beslut avseende insatser med stor omfattning.

Vård- och omsorgsnämnden och omsorgs- och välfärdssektorn har dubbla roller, beställare och utförare. I konsultrapporten analyseras behovet att inom sektorn att säkerställa roller, befogenheter och ansvar.

Konsulterna påpekar brister i effektiviteten i utförandet inom hemtjänst och särskilt boende. Inom hemtjänsten är andelen utförd tid för låg i förhållande till bemanningen och inom särskilt boende finns en hög nivå av tomma platser medan andelen demensplatser är för låg. En effektivare uppdragsplanering och bemanningsplanering efterfrågas och en strategi som begränsar köpet av tjänster från bemanningsföretag bör antas.

I genomlysningen framkommer att den i grunden rådande positiva omvårdnadskulturen måste kombineras med en större affärsmässighet. Omvårdnadskulturen visar sig i en generös biståndsbedömning som kan sträcka sig utöver rättspraxis för både äldreomsorgen och inom funktionshinderområdet. När biståndsbeslut är mer generösa än rättspraxis riskerar man onödigt höga kostnader som långsiktigt kan innebära att tillkommande behov inte kan tillgodoses. Alla i verksamheterna, såväl myndighet som utförare, måste ha insyn hur de ekonomiska sambanden ser ut för verksamheten och för kommunen. Ledningen måste kombinera tydlighet med bra stöd.

De kommunala hemtjänstutförarna upplever att förhållanden mellan kommunala och privata utförare inte är konkurrensneutrala i och med att de privata utförarna kan ange ett kapacitetstak och begränsa sitt verksamhetsområde till vissa delar av kommunen. Konsulterna menar att det finns anledning att se över detta. De menar att även ersättningsmodellen, prisnivåerna och zonindelningen kan behöva ses över.

På funktionshinderområdet har ett åtgärdsprogram tagits fram. Hemtagning av externa

placeringar kan ge stora ekonomiska effekter, men för de flesta brukare saknas alternativ på hemmaplan. Effekterna av åtgärdsplanen kan därför dröja.

I rapporten ger konsulterna förslag på åtgärder för genomförande på kort sikt och förslag för vidare arbete.

Bedömning

Konsulterna har identifierat problemområden som kräver skyndsamma åtgärder för att förbättra effektiviteten inom omsorgs- och välfärdssektorn. De förslag till åtgärder som presenteras i rapporten är konkreta och välmotiverade och utgör ett bra stöd för framtida och aktuellt förbättringsarbete.

Det pågående utvecklingsarbetet mellan omsorgs- och välfärdssektorns avdelningar ska tydliggöra rollerna för beställare/myndighet och utförare. Systemen för uppföljning och redovisning av ekonomi och kvalitet utvecklas så att en kontinuerlig uppföljning kan göras. Som konsultrapporten påpekar bör en översyn av villkor för insatser inom vård och omsorg ske regelbundet, bland annat avseende ersättningen.

Av konsulternas förslag till kort- och långsiktiga åtgärder bör sektorn prioritera att samla hemtjänsten i en resultatenhet. Denna åtgärd som bör ge ökad effektivitet utan att påverka kvaliteten negativt. Det är också av yttersta vikt att egenregin skapar en effektivare uppdrags- och bemanningsplanering, bland annat för att minska hemtjänstens kringtid och begränsa tomplatserna inom särskilt boende. En strategi för att begränsa användningen av bemanningsföretag bör tas fram.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär inga kortsiktiga ekonomiska konsekvenser utöver den arbetstid som krävs för att vidta föreslagna åtgärder. I förlängningen ska dessa åtgärder leda till ökad effektivitet och därmed ge positiva ekonomiska effekter så att nämnden kan hålla den budgetram den tilldelats av kommunfullmäktige.

Konsekvenser för miljön

Förslag till beslut har inga konsekvenser för miljön utöver att arbetsmiljön för många medarbetare troligen förbättras om föreslagna åtgärds punkter genomförs.

Konsekvenser för medborgarna

En effektivare förvaltning av kommunens verksamheter kommer kommunens invånare till del bland annat genom att skattemedel används på ett bättre sätt.

Konsekvenser för barn

Se konsekvenser för medborgarna.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1.	Genomlysning av vård och omsorg i Värmdö kommun Protokollsutdrag, KS 2016-03-09 § X	Bilaggs
2.		

Sändlista för beslutsexpediering

Kommunstyrelsen

Maria Larsson Ajne

Sektorschef

Omsorg- och välfärdssektorn